

Vastaus kirjalliseen kysymykseen vesihuoltoverkostojen saneeraustoiminnan kattamisesta ja korjausvelan lyhentämisestä

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Kaisa Juuson /ps näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KKV 347/2021 vp:

Aikooko hallitus suunnata EU:n elvytystukipaketista rahaa vesihuoltolaitoksille vesihuoltoverkostojen korjausvelan lyhentämiseen?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Suomen kestävä kasvun ohjelmalla edistetään sekä nopeavaikutteista elpymistä että pitkällä aikavälillä välttämätöntä elinkeinoelämän rakenteiden ja julkisten palveluiden uudistumista. Ohjelman sisältämät uudistukset ja investoinnit vauhdittavat ilmastonmuutoksen torjuntaa, vahvistavat tuottavuutta ja talouden kasvupotentiaalia sekä nopeuttavat tarpeellisia rakennemuutoksia työllisyysasteen nostamiseksi sekä tuotannon ja kulutuksen saattamiseksi kestäväälle perustalle. Ohjelmasta vähintään 50 prosenttia kohdistetaan niin sanotun vihreän siirtymän investointikokonaisuuksiin.

Suomen kestävä kasvun ohjelmaa koskevassa valtioneuvoston selonteossa (Valtioneuvoston julkaisu 35/2020) on linjattu kriteereitä, joilla EU:n elpymis- ja palautumistukivälineestä rahoitettavia hankkeita ja investointeja arvioidaan. Suomen kestävä kasvun ohjelman investointi- ja uudistuskokonaisuuksien on vauhditettava talouden rakennemuutosta ja tukea talouden uusiutumista. Vihreän siirtymän vauhdittaminen on horisontaalinen tavoite ja valintakriteereissä kiinnitetään siksi erityisesti huomiota hiilineutraaliustavoitteen edistämiseen. Vaikuttavuus on keskeinen kriteeri ohjelmaan valittavien investointi- ja uudistuskokonaisuuksien priorisoinnissa. Kokonaisuuksia priorisoidaan mm. toimenpiteiden laaja-alaisen vaikuttavuuden, työllisyyden, kilpailukyvn, julkisen talouden kestävyiden, nettopäästövähennysten ja ilmastonmuutoksen sopeutumisen perusteella sekä kiinnittäen huomiota siihen, missä määrin kokonaisuuksilla saadaan liikkeelle yksityisiä investointeja.

Suomen kestävä kasvun ohjelmassa on vesihuoltosektoriin liittyen esitetty rahoitusta kansainvälisen vesiliiketoiminnan edistämiseen. Suomen kestävä kasvun ohjelmalle laadittujen kriteerien valossa vesihuoltoverkostojen saneeraustoiminta tai korjausvelan purkaminen eivät kuitenkaan soveltuisi rahoitettavaksi ohjelmasta. Lähtökohtaisesti tukiväline ei ole tarkoitettu korjausvelan

purkamiseen, vaan toimien pitäisi olla uudistavia ja edistää mm. päästövähennysten aikaansaamista.

Useilla aloilla koronaviruspandemia on vaikuttanut merkittävästi toimintaan. Pandemialla ei kuitenkaan ole ollut merkittävää vaikutusta vesihuoltolaitoksiin ja niiden talouteen.

Vesihuoltolain (119/2001) 18 §:n mukaan vesihuollon maksujen tulee olla sellaiset, että pitkällä aikavälillä voidaan kattaa vesihuoltolaitoksen uus- ja korjausinvestoinnit ja kustannukset. Vesihuoltoinfran korjausvelka on huomattava. Maa- ja metsätalousministeriön valmisteleman Kansallisen vesihuoltouudistuksen ohjelman (MMM 2021/7) tavoitteena on parantaa vesihuoltolaitosten taloudellisia toimintaedellytyksiä ja kehittää vesihuollon rakenteita. Maksujen korotusten ohella lisääntyvistä saneerausinvestointitarpeista on huolehdittava vesihuoltolaitosten suorituskykyä ja toiminnan laatua tehostamalla. Vesihuoltolaitosten tulee parantaa vesihuolto-omaisuuden hallintaa esimerkiksi systemaattisella omaisuudenhallinnan suunnittelulla ja toteutuksella. Vesihuollon kotimaisen omistuspohjan edellytyksiä edistetään parhaiten vahvistamalla vesihuoltolaitosten toimintaedellytyksiä ja rakenteita.

Osana talouden elvytystoimia vuoden 2020 neljännessä lisätalousarviossa hyväksyttiin kertaluonteinen 10 miljoonan euron määräraha, joka oli tarkoitettu avustuksiin, joilla kunnat voivat käynnistää nopeavaikutteisia toimia vesihuollon ravinnekierrätyksen, jätevesien käsittelyn energiatehokkuuden ja energian talteenoton edistämiseksi.

Helsingissä 22.6.2021

Valtiovarainministeri Annika Saarikko